

Til adressatar i følge liste

Saksbehandlar, innvalstelefon

Tom Dybwad, 5764 3123

Bjordal naturreservat i Fjaler kommune - melding om oppstart av verneprosess etter naturmangfaldlova etter prosedyren for frivillig skogvern

Dette brevet markerer oppstart med vern etter naturmangfaldlova med oppretting av eit naturreservat ved Bjordal i Fjaler kommune, etter prosedyren for frivillig skogvern. Frist for å kome med merknad til denne oppstartmeldinga er 5. desember 2019.

Bakgrunn

Sidan St.meld. 25 (2002-2003) har frivillig vern, saman med vern på statsgrunn, vore ein av hovudstrategiane for nytt vern av skog i Noreg. Frivillig vern inneber at det er grunneigarane, i samarbeid med skogeigarlaget, som tilbyr staten areal for mogleg vern. Dersom verneverdiane er så store at miljøvernstyresmaktene finn det interessant, vert det så starta forhandlingar mellom staten og grunneigarane. Det vert då forhandla både om avgrensing, verneforskrift og pris, og det vert ikkje inngått avtale om vern med mindre partane vert samde.

Områdevern er likevel ikkje berre ei sak mellom grunneigarar og miljøstyresmakter. Som for tradisjonelle verneprosessar er det difor viktig med ei offentleg høyring der også andre instansar og samfunnsinteresser kan kome med merknader. Naturmangfaldlova §§ 41 og 42 krev også at alle som vernet vedkjem vert informerte når vernarbeidet tek til, slik at dei i god tid før høyringa er best mogleg informerte om korleis det planlagde verneområdet vil kunne gripe inn i deira interesser. Dette er ikkje mindre viktig ved frivillig vern, der forhandlingane med grunneigarane allereie har kome langt når den formelle delen av prosessen startar opp.

Føremålet med dette brevet er å informere om prosessen som no startar opp etter naturmangfaldlova, og å innleie til god medverknad frå aktuelle partar og få innspel til arbeidet med vernesaka.

Aktuelt verneområde

E-postadresse:
fmvlpost@fylkesmannen.no
Sikker melding:
www.fylkesmannen.no/melding

Postadresse:
Njøsavegen 2
6863 Leikanger

Besøksadresse:
Njøsavegen 2, Leikanger
Statens hus, Kaigaten 9, Bergen
Fjellvegen 11, Førde

Telefon: 57 64 30 00
www.fylkesmannen.no/vl
Org.nr. 974 760 665

Det planlagde verneområdet (sjå vedlagt kart) ligg på nordsida av Hovlandsvatnet i Fjaler kommune, på gnr. 107 bnr. 3. Grunneigar i området har underskrive avtale om vern som naturreservat (sjå vedlagt kart). Det planlagde verneområdet omfattar i alt ca. 540 dekar.

Verneverdiar i området

Tilbudsområdet gjeld eit skogområde som vart kartlagt i 2018 av Biofokus:

«Samandrag

"Bjordal" er tilbudt gjennom ordningen med frivillig vern. BioFokus har foretatt en naturfaglig registrering og verdivurdering av området på oppdrag for Miljødirektoratet. Området ligger rett på nordsiden av Hovlandsdalsvatnet, mellom gårdene Porsemyra og Vågen, i Fjaler kommune. Berggrunnen består av tonalittisk til diorittisk gneis. Området ligger innenfor sørboreal vegetasjonssone og sterkt oceanisk seksjon.

Noe mer enn halve undersøkelsesområdet er funnet verneverdig (538 dekar mot 815 dekar tilbudt). Arronderingen er rimelig god.

Det ble ikke funnet enheter av tilstrekkelig størrelse eller verdi til å bli avgrenset som prioriterte naturtyper/kjerneområder.

Vegetasjonen er nesten utelukkende helt fattig. Dominerende vegetasjonstyper er lyngskog (røsslyng-blokkebær-furuskog og grasdominert fattigskog), kalkfattig myrskog, kalkfattige myrflater og ombrotrof myr. Blåbærskog opptrer sparsomt. Furu er klart dominerende treslag. Einer danner ofte busksjikt. Ellers inngår en del bjørk, stedvis noe rogn og ørevier, mens osp kun sparsomt.

Skogen varierer en del i alder og struktur som følge av ulik påvirkningsgrad og varierende bonitet. En større andel av arealet består av såkalt gammelskog, og dominerende aldersklasse er ca 100-120 år. Maksalderen ligger trolig omkring 150 år. En god del av skogarealet er skrinn og glissen myrskog.

Kun et fåtall interessante eller krevende arter er påvist, og potensialet for mer krevende arter er svakt. Noenlunde interessante funn har primært vært knyttet til død ved av furu, samt skog med høy luftfuktighet. Totalt 4 rødlistearter er påvist (i hht. rødlista 2015).

Naturverdiene er gjennomgående relativt lave, men likevel er det visse kvaliteter knyttet til eldre, dels høyproduktiv furuskog med dødvedelement og tilsynelatende noe dødvedkontinuitet. Andre positive trekk ved området er dets lave beliggenhet, relativt høy dekning høybonitets furuskog, og tilknytning til vann og våtmark.

På denne grunnlag vurderes "Bjordal" som lokalt verneverdig (*).»

Fylkesmannen har vore på synfaring i området, og vi meiner at området sør for Porsemyrvegen (som går til garden Porsemyra) ned mot Hovlandsvatnet er verneverdig, medan området nord for vegen med ein del granplanting ikkje bør vere med i eit naturreservat. Dette er i tråd med Biofokus si vurdering. Det er stor naturvariasjon i området med fleire myrar, og namnet *Roparhaugen* i området tilseier at det har vore hubro i området.

Status i kommuneplanen

I gjeldande kommuneplan for Fjaler er området LNF-område (landbruks-, natur- og friluftsområde).

Verneforskrift og grenser

Ved oppretting av eit naturreservat vert det utarbeidd særskilde verneforskrifter som fortel kva for restriksjonar som vert lagde på aktivitetar i området. Dersom det vert oppretta naturreservat, vil det bli forbod mot tekniske inngrep, hogst og motorferdsel. Beite, vanleg friluftsliv, fiske og vanlegvis

også jakt, vil vere lov. For Bjordal har det vore naturleg å ta utgangspunkt i standard mal for skogområde som blir verna som naturreservat. Grunneigar sine innspel er tekne inn så langt det har late seg gjere. Eit utkast til verneforskrift er lagt ved dette brevet. Eigedomstilhøva vert ikkje endra ved oppretting av naturreservat. Kartet som er lagt ved, viser framlegget til naturreservat.

Erstatning

Etter § 50 i naturmangfaldlova har eigar eller rettshavar i område som vert verna som naturreservat rett til erstatning for økonomisk tap når vernet gjer noverande bruk vanskeleg. Ved frivillig vern følger ein derimot ikkje den ordinære framgangsmåten ved fastsetjing av erstatning som er omtalt i § 51. Frivillig vern er basert på at partane har vorte samde, også om erstatninga. Difor kan erstatningssummane utbetalast så snart området er verna, utan å vente på dei fristane som er omtalte i § 51.

Eigedomstilhøve

Eigar av området med framlegg om oppretting av naturreservat er gnr./bnr. 107/3.

Namn

Namn på verneområdet er ein del av verneplanprosessen med høve til å kome med innspel og framlegg. Vi har i samråd med grunneigar vald å bruke *Bjordal naturreservat* som eit arbeidsnamn. Andre namn som er aktuelle er *Roparhaugen* og *Ospehaug*, baa plassar som ligg inne i området. Kanskje er det og andre aktuelle namn i området som kan brukast. Statens namnekonsulent kan også ha tungtvegande merknader om namnet.

Konsekvensar av vernet

For å ta vare på dei sårbare og store naturkvalitetane i området er det nødvendig med ei verneform som sikrar området mot inngrep. Det er difor ønskeleg å verne om områda som naturreservat etter naturmangfaldlova § 37. Ei slik verneform vil i utgangspunktet forby aktivitetar og nye anlegg som kan skade verneverdiane i naturreservatet. Vernet vil føre til visse restriksjonar på bruk av området, både når det gjeld hogst og andre inngrep. Grunneigarane vil framleis ha rett til jakt og fiske og ålmenta generelt for sanking av sopp og bær. Turstiar som er i området skal også kunne haldast ved like. Dersom det går kraftlinjer gjennom områda skal dei kunna driftast, vedlikehaldast og oppgraderast.

Brukarinteresser

Fylkesmannen er ikkje kjend med at det er spesielle brukarinteresser i området utanom grunneigar sine jaktinteresser og behov for båt og fiske i området, og høve til å kunne byggje eit naust til båten seinare viss det skulle bli aktuelt. Det er nokre gamle kraftleidningar og telefonleidningar i området som det er aktuelt å rydde vekk.

Saksgang vidare

For å følgje opp Stortinget si satsing på frivillig vern, og for at ikkje grunneigar skal måtte vente unødige på erstatningsutbetalingane, er det sterkt ønskeleg at saksgangen ikkje vert unødige forseinka for Bjordal naturreservat. Mest aktuell tidsplan er at ein tek sikte på vedtak om vern som naturreservat i juni 2020. Dette føreset ein relativt stram tidsplan, med utsending av eit framlegg på høyring ved årsskiftet 2019-2020.

Frist for å kome med innspel til oppstartmeldinga vert med dette sett til

5. desember 2019.

Alle som ønskjer det er velkomne til å kome med innspel til oppstartmeldinga for Bjordal naturreservat.

Fylkesmannen legg opp til å ha synfaring i området i det omfanget grunneigarane og andre interesserte ønskjer.

Etter at framlegget har vore på høyring, vil Fylkesmannen vurdere og oppsummere alle innspela og lage eit framlegg som planlegg å sende på høyring ved årsskiftet med 2 månaders høyringsfrist. Vår tilråding etter høyringa vil vi då kunne sende til Miljødirektoratet kring 1. april, som sender si tilråding til Klima- og miljødepartementet. Departementet vil leggje planen fram til endeleg avgjerd i Regjeringa (Kgl. res.), vonleg i juni 2020. Ei relativt stram tidsramme er naudsynt sidan Miljødirektoratet og Klima- og miljødepartementet vil få eit stort tal saker frå heile landet, og som det vil ta tid å handsame i dei ulike departementa og andre sentrale instansane som skogreservata vedkjem.

Adresselister

Dette brevet er sendt ut til alle grunneigarar og rettshavarar innanfor det aktuelle området, lokale, regionale og nasjonale organ og organisasjonar som kan ha interesse av planarbeidet.

Vi ber om forståing og orsaking for om det skulle vere feil eller manglar ved adresselistene, og ber samstundes om tilbakemelding på manglar eller feil adresse o.l. til Fylkesmannen ved sakshandsamar.

Informasjon

Spørsmål om planarbeidet kan rettast til

- seniorrådgivar Tom Dybwad, tlf. 57 64 31 23, e-post fmsftd@fylkesmannen.no

Skriftlege innspel sendast til

Fylkesmannen i Vestland, Njøsavegen 2, 6863 Leikanger eller på e-post fmvlpost@fylkesmannen.no

Med venleg helsing

Kjell Kvingedal
miljødirektør

Eline Orheim
seksjonsleiar

Dokumentet er elektronisk godkjent

Vedlegg:

- Kart over framlegg til Bjordal naturreservat, Fjaler kommune
- Utkast til verneforskrift for Bjordal naturreservat

Mottakarliste:

Norges Skogeierforbund
Sogn og Fjordane Bondelag
Norges Jeger-og Fiserkforbund NJFF Sogn og Fjordane
Vest Politidistrikt
Indre Sunnfjord Turlag
Norsk Skogbruksforening NORSKOG
Fortidsminneforeningen
Det Norske Skogselskap
Direktoratet for mineralforvaltning
Forsvarsbygg
Sogn og Fjordane avd. NOF
Forum for natur og friluftsliv Sogn og Fjordane
Sogn og Fjordane Skogselskap
Fjaler skogeigarlag
Norges Naturvernforbund
Stadnamntenesta på Vestlandet
Høgskulen på Vestlandet v/ avd. for naturforvaltning Sogn og Fjordane
SABIMA
Luftfartstilsynet
Den Norske Turistforening
Norsk organisasjon for terrengsykling NOTS
Fjaler kommune
Odd Erdal
Technogarden (nødnett)
Statens vegvesen region vest
Sogn og Fjordane Turlag
Sogn og Fjordane Bonde- og Småbrukarlag
Fjaler Jeger- og sportsfiskarlag
Fjaler og Hyllestad Bondelag
Universitetsmuseet i Bergen, Geologisk institutt
Riksantikvaren
Norsk institutt for naturforskning NINA
Statnett
Visit Sunnfjord
Avinor
Sogn og Fjordane fylkeskommune
Verdens Naturfond WWF Norge
Norges geologiske undersøkelse NGU
Universitetsmuseet i Bergen
Norges jeger- og fiskerforbund
Norges vassdrags- og energidirektorat NVE
Naturvernforbundet i Sogn og Fjordane

Kopi til:

Klima- og miljødepartementet

Miljødirektoratet

AT Skog

Vedlegg: Utkast til verneforskrift for Bjordal naturreservat i Fjaler kommune

Forskrift om vern av Bjordal naturreservat, Fjaler kommune, Sogn og Fjordane fylke

Fastsett ved kongeleg resolusjon xx.xx.2020 med heimel i lov 19. juni 2009 nr. 100 om forvaltning av naturens mangfald (naturmangfaldlova) § 34 jf. § 37 og § 62. Fremja av Klima- og miljødepartementet.

§ 1. (føremål)

Føremålet med naturreservatet er å ta vare på eit oseanisk prega skogområde i «regnskogsbeltet» på Vestlandet med sitt biologiske og geologiske mangfald, som representerer eit mangfald av ulike natur- og vegetasjonstypar, der større delar er lite påverka skog.

Det er ei målsetjing å ta vare på verneverdiane i mest mogleg urörd tilstand, med stadeigne artar og naturtypar og naturleg skogdynamikk, og eventuelt vidareutvikle dei.

§ 2. (geografisk avgrensing)

Naturreservatet vedkjem følgjande gnr./bnr.:
Fjaler kommune: 107/3

Naturreservatet dekkjer eit totalareal på ca. 560? dekar. Grensene for naturreservatet går fram av kart datert Klima- og miljødepartementet xx.xx.2020. Dei nøyaktige grensene for naturreservatet skal merkast i marka. Knekkpunkta skal koordinatfestast.

Verneforskrifta med kart vert oppbevart i Fjaler kommune, hos Fylkesmannen i Vestland, i Miljødirektoratet og i Klima- og miljødepartementet.

§ 3. (vernereglar)

I naturreservatet må ingen gjere noko som skadar verneverdiane som går fram av føremålet med vernet.

I naturreservatet gjeld følgjande vernereglar:

- a) Vegetasjonen, medrekna daude buskar og tre, er verna mot skade og øydelegging. Det er forbode å fjerne planter og sopp inkludert lav eller deler av disse frå naturreservatet. Planting eller såing av tre og annan vegetasjon er forbode.
- b) Dyrelivet, medrekna reirplassar og hiområde, er verna mot skade, øydelegging og unødig forstyrring. Utsetting av dyr er forbode.
- c) Det må ikkje settast i gong tiltak som kan endre naturmiljøet, som f.eks. oppføring av bygningar, anlegg, gjerder, andre varige eller mellombelse innretningar, parkering av campingvogner, brakker e.l., opplag av båtar, framføring av luftleidningar, jordkablar, kloakkleidningar, bygging av veger, drenering eller anna form for tørtlegging, uttak, oppfylling eller lagring av masse, utføring av kloakk eller anna konsentrert ureining, etterlating av avfall, gjødsling, kalking eller bruk av kjemiske plantevern- eller skadedyrmiddel. Forsøpling er forbode. Opplistinga av tiltak er ikkje uttømande.
- d) Bruk av naturreservatet til større arrangement er forbode.
- e) Bålbrenning er forbode.

§ 4. (generelle unntak frå vernereglane)

Vernereglane i § 3 andre ledd er ikkje til hinder for:

- a) Beiting
- b) Sanking av bær og matsopp.
- c) Jakt og fangst i samsvar med gjeldande lovverk.
- d) Oppsetting av mellombelse, mobile jakttårn for storviltjakt.
- e) Rydding av skotfelt ved jaktpostar slik at feltet er fritt for vegetasjon etter retningslinjer i forvaltningsplan
- f) Felling av store rovdyr i samsvar med gjeldande lovverk.
- g) Utplassering av saltstein for husdyr og storvilt.
- h) Vedlikehald av eksisterande bygningar, gapahukar, jakttårn, stiar, bruer og andre anlegg og innretningar, i samsvar med tilstand på vernetidspunktet.
- i) Merking og rydding av eksisterande stiar vist på vernekartet etter retningslinjer i forvaltningsplan.
- j) Rydding av stiar for ferdsel og sanking av beitedyr etter retningslinjer i forvaltningsplan slik at dei kan haldast opne etter vindfall og liknande.
- k) Ringbarking og felling av gran etter retningslinjer i forvaltningsplan.
- l) Vedlikehald og reparasjon av telefonlinje i området.
- m) Bruk av ein bål plass markert på vernekartet og rydding av vegetasjon kring denne for fluefiske.
- n) Lagring av ein båt der dette er markert på vernekartet.

§ 5. (regulering av ferdsel)

All ferdsel skal skje varsamt og ta omsyn til vegetasjon, dyreliv og kulturminne.

I naturreservatet gjeld følgjande reglar om ferdsel:

- a) Motorferdsel på land og i vatn er forbode, medrekna landing og start med luftfartøy.
- b) Utanom eksisterande vegar og stiar vist på vernekartet, er bruk av sykkel, hest og kjerre, og riding forbode.

§ 6. (generelle unntak frå ferdselsreglane)

Ferdselsreglane i § 5 er ikkje til hinder for gjennomføring av militær operativ verksemd og tiltak i samband med ambulanse-, politi-, brannvern-, rednings- og oppsynsauge med, og gjennomføring av skjøtsels- og forvaltningsoppgåver som er bestemt av forvaltningsstyresmakta. Unntaket gjeld ikkje øvingsverksemd.

Ferdselsreglane i § 5 andre ledd er ikkje til hinder for:

- a) Naudsynt motorferdsel i samband med uttransport av sjuke og skadde bufe. Køyretøy som vert nytta skal være skånsamt mot markoverflata. Det skal gjevast melding til ansvarleg oppsyn for verneområdet i forkant av køyring.
- b) Naudsynt uttransport av felt elg, hjort og bjørn med lett beltekøyretøy som ikkje set varige spor i terrenget, og med traktor eller lett terrengkøyretøy på eksisterande traktorvegar vist på vernekartet.
- c) Landing og start med Forsvaret sine luftfartøy.

§ 7. (spesifiserte dispensasjonsreglar)

Forvaltningsstyresmakta kan etter søknad gi dispensasjon til:

- a) Tiltak i samband med forvaltning av vilt og fisk.
- b) Istandsetjing av bygningar, steinmurar, bruer og andre kulturminne etter samråd med kulturminnestyresmaktene
- c) Bygging av nye klopper til erstatning for gamle
- d) Oppsetting av nye fleirårige gapahukar og jakttårn dersom viltet (hjordedyr) endrar trekk.
- e) Naudsynt motorisert transport av ved, material og utstyr til hytter innanfor verneområdet.
- f) Naudsynt motorferdsel for å fjerne gran felt i samsvar med § 7j.
- g) Gjenoppføring av bygningar, anlegg eller innretningar som er gått tapt ved brann eller naturskade, og naudsynt motorferdsel for dette.
- h) Merking og rydding av nye stiar og oppsetting av turpostar.
- i) Tilretteleggingstiltak på eksisterande stiar.

- o) Bruk av naturreservatet i miljøtilpassa reiselivsverksemd etter plan godkjend av forvaltningsstyresmakta.
- p) Riving av telefonlinje gjennom området.
- q) Oppføring av naust der det er markert på vernekartet.
- r) Oppsetting av gjerde.
- s) Fjerning av ei gamal kraftleidning gjennom naturreservatet som ligg på bakken.
- t) Naudsynt motorferdsel i samband med aktivitetar nemnd i § 4 g, h, og l og § 7 a, b, c, i, n, p, q, r og s.

§ 8. (generelle dispensasjonsreglar)

Forvaltningsstyresmakta kan gjere unntak frå forskrifta dersom det ikkje strir mot føremålet med vernevedtaket og ikkje kan påverke verneverdiane nemneverdig, eller dersom omsyn til tryggleik eller omsynet til vesentlege samfunnsinteresser gjer det naudsynt, jf. naturmangfaldlova § 48.

§ 9. (skjøtsel)

Forvaltningsstyresmakta, eller den forvaltningsstyresmakta bestemmer, kan setje i verk tiltak for å oppretthalde eller oppnå den natur- eller kulturtilstanden som er føremålet med vernet, jf. naturmangfaldlova § 47.

§ 10. (forvaltningsplan)

Det kan utarbeidast forvaltningsplan med nærare retningslinjer for forvaltning av naturreservatet. Forvaltningsplanen kan innehalde nærare retningslinjer for gjennomføring av skjøtsel.

§ 11. (forvaltningsstyresmakt)

Miljødirektoratet fastset kven som skal vere forvaltningsstyresmakt etter denne forskrifta.

§ 12. (ikrafttreding)

Denne forskrifta trer i kraft straks.

Vedlegg: Kart over Bjordal naturreservat, Fjaler kommune

